

STILLE AARDE

HOE WE DE INSECTEN VAN DE ONDERGANG KUNNEN REDDEN

AUTEUR WOLMET BARENDREGT Wolmet is enthousiast permaculturiste in eigen tuin en sinds vorig jaar lid van de redactieraad van PM.

Stille aarde is het meest recente boek van Dave Goulson, hoogleraar biologie aan de universiteit van Sussex.

Hoewel Goulsons onderzoek zich richt op de afname van het aantal bijen en wat we daaraan kunnen doen, focust *Stille aarde* op de afname van alle insecten. Deze verbreding is in een van zijn eerdere boeken, *De tuinjungle* uit 2019, al duidelijk zichtbaar, maar waar dit boek nog relatief luchtig is, toont *Stille aarde* meer urgentie.

Het boek behandelt in deel 1 het ontstaan van insecten en hun belang in de ecologische kringloop. Ook gaat het in op de complexe samenhang tussen insecten onderling en tussen insecten, planten en dieren, waardoor het onmogelijk is te zeggen wat de uiteindelijke consequenties zullen zijn van het uitsterven van één specifieke soort. Het is niet verwonderlijk

dat Goulson als bioloog hier ook ingaat op het feit dat elke insectensoort bijzonder is en dat het niet alleen om de consequenties van het uitsterven van die soort gaat, maar ook om het verlies van een fantastische soort op zichzelf. Zijn fascinatie voor insecten probeert hij op de lezer over te brengen door na elk hoofdstuk één specifiek insect in detail te bespreken, zoals de honingpotmier, de bombardeerkever en de kakkerlakkendoder.

In deel 2 wordt diep ingegaan op het onderzoek dat aantoonde dat het aantal insecten inderdaad afneemt, en ook op de eventuele methodologische onvolkomenheden. Het derde deel behandelt de verschillende mogelijke redenen voor deze afname, zoals het gebruik van pesticiden, kunstmest, het verlies van habitat, de verspreiding van exoten, lichtvervuiling, en de versterkende werking van de combinatie van deze verschillende oorzaken.

De verontrustende toon van het boek culmineert in deel 4. Hier geeft Goulson een toekomstscenario waarin hij het leven door de ogen van zijn eigen zoon op 80-jarige leeftijd beschrijft als de mensheid doorgaat op dezelfde manier. Toch begint hij in de laatste zinnen van dit duistere toekomstscenario ook voorzichtig aan een opbouw. Hier beschrijft hij hoe zijn zoon voor het eerst weer een egel tegenkomt en dat deze zijn kleindochter een dagpauwoog heeft kunnen laten zien.

Deel 5 bespreekt wat we concreet kunnen doen om dit toekomstscenario te verhinderen. Denk hierbij aan het bewustmaken van kinderen van het bestaan en belang van insecten, het stoppen met het gebruik van gif in de tuin en op onze huisdieren, en het insectvriendelijk maken van onze

tuinen. Voor degenen die *De tuinjungle* hebben gelezen, zal het hoofdstuk over de omschakeling in de landbouw herkenbaar zijn. Sommige passages zijn zelfs letterlijk overgenomen uit dit vorige boek, bijvoorbeeld als hij schrijft over permacultuur als mogelijke oplossing. Hoewel hij permacultuur nog steeds met enige scepsis benadert en zich er kennelijk niet veel meer in verdiept heeft sinds het vorige boek, wordt permacultuur in het laatste hoofdstuk met praktische adviezen wel meerdere keren expliciet genoemd.

Al met al werd ik wel geraakt door dit boek, ondanks dat er voor mij persoonlijk weinig nieuws in stond. Dit laatste zal vast ook voor veel lezers van *Permacultuur Magazine* gelden, en Goulson geeft aan dat hij zich hier ook van bewust is. Eigenlijk zou iedereen dit boek moeten aanraden aan vrienden en familie die minder over dit onderwerp weten. Het boek is vrij vlot geschreven, dus dat zou geen belemmering hoeven zijn. Toch is het de vraag hoeveel mensen dit zullen durven. De lezer wordt immers eerst meegenomen door een diep dal, wat behoorlijk verontrustend kan zijn. Pas vanaf het eind van het toekomstscenario wordt het boek hoopvoller. Een boek vol met diepgaande informatie, maar ook met praktische adviezen voor iedereen die zich het lot van insecten en de Aarde aantrekt.

Stille aarde - Hoe we de insecten van de ondergang kunnen redden.

(oorspronkelijke titel: ***Silent Earth - Averting the Insect Apocalypse***)

Auteur: Dave Goulson

ISBN 9789045043845

Uitgever: Atlas Contact (2021)

